

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
"30" 08 2024 р.

**ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	071 Облік і оподаткування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Облік та бізнес-аналітика
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доц., професор кафедри
управління та адміністрування

Мирослава ТИМОЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Ігор ЦЮЦЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

е-mail	myroslava.tymots@ukd.edu.ua
Кафедра	управління та адміністрування
Посилання на сайт	<u>Мирослава ТИМОЦЬ</u>
Сторінка курсу в СДО	<u>Фінанси підприємств</u>

ВСТУП

Силабус освітньої компоненти «Фінанси підприємств» відображає основні положення щодо організації фінансової діяльності підприємств в сучасних ринкових умовах. «Фінанси підприємств» є базовою дисципліною циклу дисциплін професійної підготовки. Вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» дозволить навчитись оцінювати різноманітні форми фінансування підприємств, організувати ефективне використання фінансових ресурсів та приймати оптимальні рішення щодо управління грошовими надходженнями, прибутком, оптимізації витрат, раціонального використання обігових коштів, оцінювати ефективність та забезпеченість підприємства основними засобами, визначати необхідність та доцільність залучення кредитних ресурсів, планувати і прогнозувати фінансові показники та знаходити шляхи подолання фінансової кризи на підприємстві.

Матеріал освітньої компоненти «Фінанси підприємств» допоможе зрозуміти: як впливає ефективне фінансування на розвиток бізнесу, які фактичні показники необхідно розрахувати та проаналізувати задля оцінки рівня розвитку підприємства, яким чином залучати фінансові ресурси у розпорядження підприємства та яким чином оптимізувати розподіл позитивного фінансового результату діяльності підприємства.

Метою вивчення даної освітньої компоненти є формування у студентів компетентностей з практичних питань теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**: розкрити сутність фінансів підприємств, змісту і організації фінансової діяльності підприємств, формування та використання прибутку та оподаткування підприємств, організації грошових розрахунків та кредитування підприємств, організації оборотних коштів та фінансового забезпечення відтворення основних засобів, фінансового планування, аналізу фінансового стану та проведення фінансової санації підприємств та процедури банкрутства.

Здобувачі освіти повинні **знати**:

- роль та функції фінансів суб'єктів господарювання у фінансові системі;
- джерела фінансування підприємства;
- склад основних грошових надходжень підприємства;
- методи та порядок розрахунку фінансових результатів;
- особливості оподаткування підприємницької діяльності;
- методи розробки фінансового плану підприємства;
- методи і прийоми оцінки фінансового стану підприємства.

вміти:

- визначати грошові потоки за видами діяльності;
- організувати грошові розрахунки підприємства;
- оцінювати забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами;
- розраховувати та розподіляти прибуток підприємства;
- обґрунтовувати потребу у банківському кредиті підприємства;
- визначати балансову (залишкову) вартість необоротних активів,
- формувати фінансову стратегію підприємства.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» згідно ОПП «Облік та бізнес-аналітика»

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств
ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень
СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання	ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності
СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень	ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах
СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів	ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації
СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування	ПР09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств

<p>СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>	<p>ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності</p>
	<p>ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування</p>
	<p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	третій (3)		
Семестр	п'ятий (5)		
Кількість кредитів ECTS	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	30	8
	семінари, практичні	30	8
Самостійна робота		90	134
Форма підсумкового контролю	Екзамен (30)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Економіка підприємства	Аналіз господарської діяльності
Статистика	Управлінський облік
Мікроекономіка	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Основи фінансів підприємств (2 год.)

Предмет і завдання курсу, зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Фінанси підприємств – складова і специфічна частина фінансів. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Фінанси підприємств за умов формування ринкової економіки. Фінансові ресурси підприємств. Методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів: внутрішні і зовнішні джерела. Власні позичкові та залучені кошти. Принципи організації фінансів підприємств: самостійність, самоокупність, самофінансування, зацікавленість в результатах фінансово-господарської діяльності, контроль за фінансово-господарською діяльністю. Особливості організації фінансів підприємств залежно від форми власності, організаційно-правових форм господарювання і галузевих особливостей.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах. Фінансові служби підприємств, їх завдання і функції.

*Питання для самостійного вивчення: **Грошові фонди підприємств. Управління фінансами на підприємстві. Фінансовий механізм та його складові (1, 2, 3, 4, 5).***

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств (4 год.)

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Принципи організації розрахунків. Рахунки підприємств у банках. Порядок відкриття підприємствам рахунків в установах банків. Використання коштів з розрахункового рахунку. Порядок закриття рахунків. Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними інструкціями, вимогами-дорученнями, чеками, акредитивами, векселями. Вимоги до їх проведення і сфера застосування. Розрахунки готівкою на підприємствах, сфера їх застосування. Організація готівкових розрахунків. Розрахунки за експортно-імпортними операціями. Розрахунки у формі інкасо та акредитиву. Авансові платежі.

*Питання для самостійного вивчення: **Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій по розрахунках. Економічні й фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів (1, 2, 4).***

Тема 3. Грошові надходження підприємств (2 год.)

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств.

Виручка (виторг) від реалізації продукції (робіт, послуг). Поняття виручки від реалізації продукції. Формування виручки від реалізації в часі. Визначення моменту реалізації. Особливості формування виручки від реалізації на підприємствах різних галузей економіки. Фактори, які впливають на величину

виручки. Розрахунок і планування виручки від реалізації. Розподіл виручки від реалізації продукції.

Питання для самостійного вивчення: Контроль за надходженням виручки від реалізації продукції. Грошові надходження від реалізації основних засобів, матеріалів, нематеріальних активів, інші надходження. Надходження від фінансових інвестицій: дивіденди. Проценти, нараховані підприємствам по депозитних вкладах. Надходження Бюджетні дотації, субвенції. Отримання фінансової допомоги. Страхові відшкодування (1, 2, 3, 4, 5).

Тема 4. Формування і розподіл прибутку (4 год.)

Економічний зміст прибутку. Функції прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Собівартість продукції та її вплив на формування прибутку. Встановлення цін на продукцію та їх вплив на формування прибутку. Рентабельність продукції. Прибуток від реалізації інших активів. Розрахунок та планування прибутку. Методи планування прибутку. Розподіл прибутку підприємств, його зміст і економічне значення. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання. Формування чистого прибутку підприємства і його використання.

Питання для самостійного вивчення: Фонди грошових коштів, що утворюються за рахунок прибутку. Виплата дивідендів. Нерозподілений прибуток і його використання (2,3,6).

Тема 5. Оподаткування підприємств (4 год.)

Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Види податків, що сплачують підприємства. Механізм і напрями впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність. Непрямі податки і особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Податок на додану вартість Платники податку. Об'єкти оподаткування, визначення оподатковуваного обороту. Пільги щодо податку. Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Порядок визначення оподатковуваного прибутку. Місцеві податки і збори, які сплачують підприємства. Спрощена система оподаткування підприємств малого бізнесу.

Питання для самостійного вивчення: Порядок відшкодування сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби. Відповідальність підприємств за несвоєчасну або неповну сплату податків та обов'язкових платежів. Вплив оподаткування прибутку на фінансово-господарську та інвестиційну діяльність підприємств (1,2,4,5,6).

Тема 6. Обігові кошти (2 год.)

Економічний зміст і основи організації обігових коштів. Склад і розміщення обігових коштів. Необхідність і методи визначення потреби підприємства в обігових коштах. Метод прямого розрахунку й сфера його застосування. Норми і нормативи обігових коштів, їх розрахунок. Економічний

метод обчислення потреби в обігових коштах і його використання. Джерела формування обігових коштів. Власні обігові кошти. Позичені й залучені обігові кошти. Показники стану обігових коштів.

Питання для самостійного вивчення: Нестача власних обігових коштів, її визначення, причини виникнення і джерела поповнення. Оборотність обігових коштів і способи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання обігових коштів (1,2,3,4,5).

Тема 7. Кредитування підприємств (2 год.)

Індивідуальний кругообіг коштів підприємства. Необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів – основа залучення кредитів. Форми кредитів, які використовуються у господарській діяльності підприємств. Банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний кредити. Різновид банківського кредиту: за строками користування, за забезпеченням, за ступенем ризику, за методами надання, за строками погашення. Принципи кредитування. Визначення потреби у кредиті. Кредитний договір: сутність, порядок укладання. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору. Способи одержання кредиту.

Питання для самостійного вивчення: Оцінка кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення кредиту. Позичковий процент, фактори, що на нього впливають. Товарний кредит, умови його отримання підприємствами та погашення (2,3,5).

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів (2 год.)

Економічна природа, склад і структура основних засобів підприємства. Показники стану й ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Сутність і склад капітальних вкладень (прямих інвестицій). Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: кошти від проведення робіт господарським способом і кошти від результатів основної діяльності підприємства.

Кредитування відтворення основних засобів.

Питання для самостійного вивчення: Залучення коштів інших суб'єктів господарювання, індивідуальних інвесторів: випуск цінних паперів, лізинг, пайові внески. Державне фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних засобів і його фінансове забезпечення (1,2,3,4).

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства (2 год.)

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності та методика їх визначення. Оцінка показників ліквідності. Фактори, що впливають на стан ліквідності. Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємства. Методика їх визначення. Оцінка показників платоспроможності. Фінансова стійкість підприємства, її сутність.

Система показників фінансової стійкості підприємства, методика їх розрахунку і оцінки.

Питання для самостійного вивчення: Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства (1,2,3,7,10).

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах (4 год.)

Зміст і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби у фінансових ресурсах. Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів. Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування. Фінансовий план як складова частина бізнес-плану. Зміст та структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків). Розрахунок показників доходної і видаткової частини фінансового плану.

Питання для самостійного вивчення: Виконання фінансового плану. Оперативне планування. Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення. Платіжний календар (1,3,5,7).

Тема 11. Фінансова санація підприємств (2 год.)

Фінансова криза на підприємстві. Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу: екзогенні (зовнішні) та внутрішні (ендогенні). Види криз (стратегічна, прибутковості та ліквідності) та їх характеристика. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст, ініціатори і порядок проведення. Етапи проведення санації. План (програма) санації і його розділи. Санаційний аудит. Його сутність та етапи його проведення. Джерела інформації для проведення санаційного аудиту. Форми фінансової санації. Санація без залучення додаткових фінансових ресурсів і санація із залученням нового фінансового капіталу. Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства.

Питання для самостійного вивчення: Реалізація програми фінансової санації підприємства як окремий етап санаційного процесу. Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств. Доарбітражне задоволення претензій кредиторів (1,3,5,7,8,9).

Зміст практичних занять

Практичне заняття № 1 (2 год.)

Тема № 1. Основи фінансів підприємств

1. Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі.
2. Фінансові ресурси підприємств.
3. Принципи організації фінансів підприємств.
4. Особливості організації фінансів залежно від форм власності, організаційно-правових форм господарювання і галузевих особливостей.
5. Організація фінансової діяльності підприємства.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 2 (2 год.)

Тема № 2. Організація грошових розрахунків підприємств.

1. Принципи організації розрахунків підприємств в Україні.
2. Види банківських рахунків підприємств, порядок їх відкриття.
3. Розрахунки платіжними інструкціями.
4. Механізм розрахунків чеками.
5. Особливості організації розрахунків акредитивами.
6. Розрахунково – платіжна дисципліна.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 3 (2 год.)

Тема 3. Грошові надходження підприємств.

1. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг), фактори, які впливають на його величину.
2. Грошові надходження від операційної діяльності.
3. Грошові надходження від фінансової діяльності.
4. Грошові надходження від інвестиційної діяльності.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 4 (2 год.)

Тема 4. Формування і розподіл прибутку.

1. Економічний зміст прибутку.
2. Прибуток від реалізації продукції. Чинники, які впливають на зміну його обсягу.
3. Порядок розподілу балансового прибутку підприємства.
4. Формування чистого прибутку підприємства і його використання.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 5-6 (4 год.)
Тема 5. Оподаткування підприємств.

1. Система оподаткування підприємств, функції та призначення.
2. Суть і призначення непрямих податків.
3. Податок на додану вартість. Характеристика об'єкту і бази оподаткування.
4. Податок на прибуток підприємства. Порядок визначення оподатковуваного прибутку.
5. Акцизний податок.
6. Податок з доходів фізичних осіб.
7. Місцеві податки і збори, що сплачуються підприємствами.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 7-8 (4 год.)
Тема 6. Обігові кошти.

1. Економічний зміст і призначення обігових коштів підприємства.
2. Методи нормування обігових коштів.
3. Нормування обігових коштів по основних матеріалах, сировині та напівфабрикатах.
4. Нормування обігових коштів в незавершеному виробництві.
5. Нормування обігових коштів у запасах майбутніх періодів.
6. Визначення нормативу обігових коштів по готовій продукції.
7. Джерела формування обігових коштів.
8. Показники ефективності використання обігових коштів.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 9-10 (4 год.)
Тема 7. Кредитування підприємств.

1. Принципи банківського кредитування підприємств.
2. Форми кредитів, які використовуються у господарській діяльності підприємств.
3. Методи кредитування і форми позичкових рахунків.
4. Кредитний договір: сутність, порядок укладання.
5. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
6. Етапи процесу кредитування.
7. Забезпечення зобов'язань позичальника перед банком.
8. Порядок погашення кредиту і сплати процентів.
9. Товарний кредит, умови його отримання і погашення.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 11-12 (4 год.)
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів.

1. Відтворення основних фондів. Сутність і склад капітальних вкладень.
2. Джерела фінансування капітальних вкладень.

3. Власні фінансові ресурси підприємств.
4. Зовнішні джерела фінансування капітальних вкладень.
5. Нематеріальні активи: склад, оцінка, амортизація.
6. Інвестування будівництва та реконструкції.
7. Державна інвестиційна політика.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 13-14(4 год.)

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства.

1. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.
2. Види фінансового аналізу та їх зміст.
3. Показники оцінки ліквідності підприємства, методи їх розрахунку.
4. Оцінка платоспроможності підприємства.
5. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
6. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Практичне заняття № 15 (2 год.)

Тема 10-11. Фінансове планування на підприємствах.

Фінансова санація підприємств.

1. Зміст і завдання фінансового планування.
2. Методи фінансового планування.
3. Оперативне, поточне і перспективне планування.
4. Фінансовий план як складова частина бізнес-плану.
5. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення.

Розв'язування практичних та ситуаційних завдань.

Тести.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Фінанси підприємств»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	90	134
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	14
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	–
Підготовка звітів з практичних робіт	10	–
Підготовка до поточного контролю	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	30	110

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

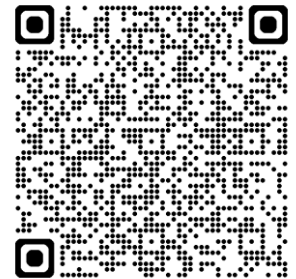
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення освітньої компоненти “Фінанси підприємств” здобувачі освіти мають можливість здобути результати навчання шляхом перезарахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Фінансовий менеджмент	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Грошові надходження підприємств ✓ Формування та використання прибутку ✓ Фінансове планування
2	Основи корпоративних фінансів	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Основи фінансів підприємств ✓ Організація грошових розрахунків

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання здобувачів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі обліку і оподаткування.

Програмні результати навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
<p>ПР 02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств</p> <p>ПР 04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень</p> <p>ПР 06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності</p> <p>ПР 07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах</p> <p>ПР 08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації</p> <p>ПР 09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств</p> <p>ПР 11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь пояснення, бесіда).</p> <p>Наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи);</p> <p>інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))</p>	<p>Поточний контроль</p> <p>Усний контроль</p> <p>Тестовий контроль</p> <p>Самооцінювання</p>

<p>на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності</p> <p>ПР 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування</p> <p>ПР 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави</p>		
---	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Бердар О.С. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 296с.
2. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 292с.
3. Біла О.Г., Юсипович О.І. Фінанси підприємств: навч. посіб. Алерта. 2016. 186с.
4. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
5. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 504с.
6. Податковий кодекс України № 2755- VI від 02.12.2010: URL: <http://www.rada.kiev.ua>

Додаткова

7. Луцька Н.І., Тимоць М.В., Цюцяк І.Л., Цюцяк А.Л. Фінансова звітність та її аналіз: навч. посіб. Івано-Франківськ. 2023. 274с.
8. Тимоць М.В., Борович О.В. Концептуальні підходи до формування фінансової стратегії підприємства. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2019. Вип. 809. С. 34-38. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_es_2019_809_7.
9. Тимоць М.В. Інструментарій прогнозування банкрутства в системі антикризового управління підприємством. Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні : Мат. VI Всеукраїн. наук.-практ. конф. (25–27 листоп. 2020 р., м. Львів) / упоряд. А. М. Штангрет. Львів: Укр. акад. друкарства, 2020. 204 с. С.150-152. <https://drive.google.com/drive/my-drive>
10. Тимоць М.В. Вплив пандемії на фінансові результати підприємств. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 14 травня 2021 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2021. 388 с. С.233-235. <https://ukd.edu.ua/sites/default/files/2021-05/2021>
11. Тимоць М.В. Фінансова стратегія як інструмент планування діяльності підприємства. Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості: Зб. Матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції; 19 квітня 2019р. Київ: КНЕУ, 2019. 352с. С. 292-293. https://openarchive.nure.ua/bitstream/document/9719/1/Shekhovtsova_DD_153-156.pdf

Інтернет ресурси

12. www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
13. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.
14. www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.
15. www.sfs.gov.ua – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.
16. www.smsc.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
17. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України.